

Algemene Ledenvergadering NKV

Wim Pastoors

Op 29 maart hield de Nederlandse Keramische Vereniging haar jaarvergadering in Otterlo. Hierna werd een bezoek gebracht aan het Nederlandse Tegelmuseum.

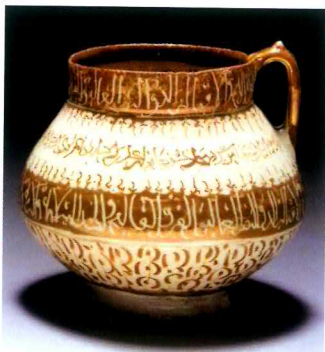
Aan het begin van de vergadering werd stilgestaan bij het overlijden van NKV-erelid Jan de Jong.

Jan de Jong heeft aan de wieg gestaan van TNO TPD Hoofdafdeling Warmte en Materialen. Onder zijn leiding is het glas-onderzoek opgestart, met name onderzoek naar de sterkte van flessen (na de problemen met de springende Exota flessen) en de eerste onderzoeken naar en het testen van isolerend dubbelglas leidend tot de hedendaagse (Europese) normering. Daarnaast zijn onder zijn verantwoordelijkheid de eerste stappen gezet tot de ontwikkeling van het glas-ovenmodel.

Hij heeft zich via de NKV, waarvan hij in de jaren zestig secretaris is geweest, ook ingezet voor keramiek. Onder zijn leiding is in het begin van de jaren zeventig TNO Keramiek tot grote bloei gekomen.

Hij is onder meer sterk betrokken geweest bij de eerste Science of Ceramics Conferences in Oxford (1961) en Noordwijk aan Zee (1963), die door de British Ceramic Society en de Nederlandse Keramische vereniging georganiseerd werden. Jan heeft er ook actief aan bijgedragen dat de NKV vanaf 1962 kon publiceren in KLEI, tot dan het orgaan van de Vereniging Klei Industrie. KLEI werd bij die gelegenheid omgedoopt tot KLEI en KERAMIEK.

In het jaarverslag werd teruggeblikt op de activiteiten in 2011, waarvan de tweedaagse in Groningen eruit sprong. Meerdaagse activiteiten blijken voor herhaling vatbaar te zijn. Voor 2013 wordt weer gedacht aan vier bijeenkomsten, waarvan standaard het NieuwjaarsNCafé en de Algemene Ledenvergadering. 2013 is bovendien een lustrumjaar.

Kashan, Iran - centrum van keramiek, circa 1200

Málaga, 1425-1450

Wapenschotel, Gubbio, Italië door Maestro Giorgio, circa 1525

Statutenwijziging

Melding werd gemaakt van een statutenwijziging die op 16 maart 2011 gepasseerd is bij de notaris. Deze wijziging beoogt de invoering van bedrijfs-lidmaatschappen en het bieden van de mogelijkheid dat verwante bedrijven een afdeling binnen de vereniging kunnen vormen. Van deze mogelijkheid is overigens nog geen gebruik gemaakt. Op aangeven van de kascommissie, bestaande uit de heren Louis Winnubst en Theo Nohlmans, werd door de ALV bij acclamatie décharge verleend aan de penningmeester. Ter vervanging van de heer Winnubst stelde de heer Eddy Brinkman zich – onder applaus – beschikbaar voor de kascommissie 2012. Aandacht werd gevraagd voor de mogelijkheid dat jonge onderzoekers bij de R&D werkgroep van de ECerS voorstellen kunnen indienen in het kader van 'Frontiers of Research' (zie www.ecers.org).

NKV-brochure

Andere markante punt uit de vergadering was dat gewerkt wordt aan een nieuwe NKV-brochure die onder de paraplu van de KNCV in de maak is, en dat hard gewerkt wordt aan een update en restyling van de website www.ceramics.nl. Ook niet onvermeld mag blijven dat de ALV zich wederom positief uitsprak over de verfrissende uitstraling van KGK. Het bestuur heeft deze waardering ook al regelmatig overgebracht aan de redactieraad en SJP Uitgevers

Bestuurswisseling

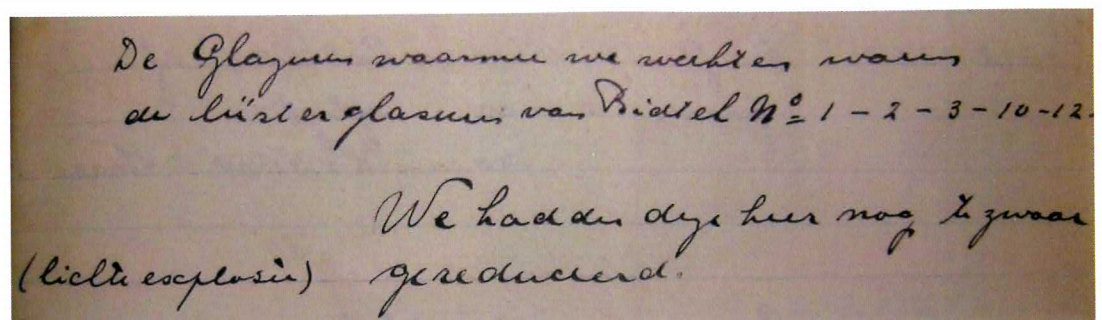
Volgens het bestuursrouleringsschema stelden de voorzitter Sido Sinnema en de bestuursleden Antoinette van Schaik en Pim van der Vliet zich herkiesbaar. Hun herverkiezing werd door de ALV met applaus bekrachtigd. Bestuurslid Kees Visser trad reglementair af, alsook secretaris Wim Pastoors die zijn zevende bestuursjaar als secretaris ad interim gefunctioneerd had. Jos van der Waard en Ries Jeurissen hadden zich kandidaat gesteld voor de opengevallen bestuursfuncties en zij werden bij acclamatie gekozen, Jos als bestuurslid en Ries als secretaris.

Nederlands Tegelmuseum

Na de lunch werd een bezoek gebracht aan het Nederlands Tegelmuseum, op loopafstand van de vergaderlocatie. Na ontvangst aldaar leek de gids zich wat onzeker te gaan voelen met dit keramisch gezelschap dat bij het zien van de eerste tegels al met technische termen over vormgeving en glazuren op de proppen kwam. Maar we konden hem meteen al geruststellen door te stellen dat wij heel weinig van de geschiedenis afwisten. Er viel inderdaad nog heel wat te leren over herkomst, ontwikkeling en geschiedenis van de Nederlandse tegels.

Lusterglazuren

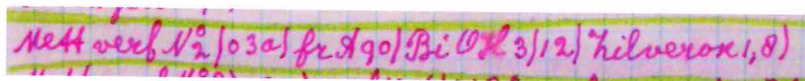
Na de interessante en leerzame rondleiding gaf Bert-Jan Baas een historische en technische beschouwing over lusterglazuren.

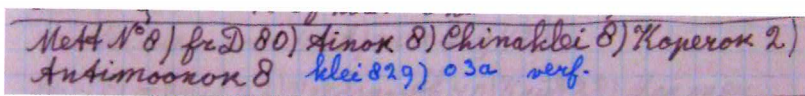
Uit het Labjournaal 1926-1931 van Dirk Abraham Goedewaagen

Goedewaagen proeftableau van C.A. Lion Cachet, afgewerkt met roze luster (1931). Het is gemaakt in opdracht van de Java-China-Japan-Lijn, bedoeld ter aankleding van een van de eersteklassalons op het schip Tjisadane.

Metallique verf No. 2 van Herman Verlee

Metallique verf No. 8 van Herman Verlee

Van beschilderd glas met lustereffecten (Egypte, Syrië, 7e-9e eeuw), keramiek uit Irak en Iran (9e-13e eeuw), Spanje (Moren, 15e eeuw), Italië (Renaissance majolica, 16e eeuw), en manuscripten van Abu 'l-Qasim al Kashani, (Iran, 1301), en Cipriano Piccolpasso (Italië, Castel Durante, 1558), publicaties in het gerenommeerde Répertoire de Chimie Appliquée (Maurice Brianchon 1859), werden we via De Porceleyne Fles geleid naar de Goudse plateelbakkers, waaronder Goedewaagen en de Plateelbakkerij Zuid-Holland. Het Labjournaal 1926-1931 van Dirk Abraham Goedewaagen met proeven voor 'Lüster-vazen' (mei 1927) en de 'geheime' notities over onder meer het 'Unique Metallique' van Herman Verlee trokken daarbij veel aandacht.

Herman Verlee was van midden jaren twintig tot 1956 hoofd van het laboratorium van de Plateelbakkerij Zuid-Holland. Hij heeft veel onderzoek gedaan naar lusterglazuren, maar zijn proefnemingen vielen onder het fabrieksgeheim. Bert-Jan Baas doet onderzoek naar lusterglazuren en zijn achtergrond – hij is chemicus – helpt hem daar wel bij. Ook de aantekeningen van Verlees laboratoriumhulp trouwens: die kopieerde 'stiekem' de receptenbriefjes met de hoeveelheden die hij moest afwegen.

De chemie werd voor de toehoorders goed gedoseerd en het is duidelijk geworden dat lusterglazuren niet uitsluitend met mengen en roeren verkregen werden, maar dat het bakproces zelf (snelheid van opwarmen, aanhouden van bepaalde temperaturen en het (reducerend) milieu) ook een grote rol speelde.

In 'De Waldhoorn' werd tijdens de borrel en het buffet nog druk nagepraat over de Nederlandse tegel en de erfenis van Verlee, misschien wordt het spoor naar Verlee's aantekenschriften ooit nog gevonden. ■

